

Geringde vogels in Groningen (4)

Klaas van Dijk

Hierbij de vierde aflevering van Geringde Vogels in Groningen. Ik blijf me aanbevolen houden voor meer informatie over geringde vogels in Groningen. Zowel vondsten van dode vogels als aflezingen van vogels met potringen, halsbanden e.d. zijn welkom. Wel moet het gaan om vogels die in Groningen zijn gevonden of om vogels die in Groningen zijn geringd.

Insturen naar: Klaas van Dijk, Vermeerstraat 48, 9718 SN Groningen. 050-3182924.

Aalscholver *Phalacrocorax carbo*

[ARNHEM 9.004.137] Geringd op 21 mei 1996 als nestjong op het kunstmatige eiland De Hond op een zandplaat ten oosten van Hoogwatum in de Eemsmonding (53°24'N/6°55'E). De vogel werd geringd door Ben Koks. Op 7 en 20 november 1996 zat deze vogel bij de Krupunder See (53°37'N/9°52'E), ten noordwesten van Hamburg (Duitsland). De ring werd afgelezen door Dietrich Bentzien (afstand 195 km).

Aalscholver *Phalacrocorax carbo*

[ARNHEM 9.004.138] Eveneens aldaar geringd door Ben Koks op dezelfde datum en in hetzelfde nest (het nest bevatte twee jongen). Op 27 september 1996 werd deze vogel als geschoten teruggemeld uit Arthun (45°47'N/4°02'E), ten noordwesten van Lyon, aan de bovenloop van de Loire (Frankrijk). De afstand tussen de Hond en Arthun bedroeg 874 km.

Vanaf het begin van de jaren tachtig broeden Aalscholvers op het eiland in de Hond en sedert enkele jaren worden hier nestjongen geringd. Beide gevallen zijn de eerste terugmeldingen hiervan en tevens de eerste terugmeldingen van in Groningen geringd nestjongen. Opvallend is dat ze allebei uit één nest kwamen, maar wel twee verschillende kanten waren uitgevlogen. Aalscholvers zwermen na uitvliegen soms eerst naar het oosten uit, maar de meesten gaan 's winters naar het zuiden (Frankrijk, Zwitserland en het Middellandse Zeegebied).

Witbuikrotgans *Branta hrota*

[gele halsband D 64] Geringd op 30 juli 1975 als adult ♂ op Bathurst Island (76°N/100°W) in arctisch Canada door L. Maltby cs. De vogel werd vanaf 22 oktober tot half december 1975 regelmatig gezien in Lindisfarne (Noordoost-Engeland 55°41'N/1°48'W), een normaal overwinte-

ringsgebied voor Witbuikrotganzen uit Spitsbergen. Op 8 april 1976 werd de vogel op Schiermonnikoog gezien en op 2 mei 1976 zat de vogel op de Noordgroningse kwelders bij de Linthorst-Homanpolder, in een groep van 500 Zwartbuikrotganzen (afstand ruim 4400 km tussen Bathurst Island en Noord-Groningen). De halsband werd afgelezen door Rob en Ilja Lambeck (Limosa 50: 92-97, zie ook Vogels van Groningen).

In Groningen worden wel vaker Witbuikrotganzen gezien (bijvoorbeeld in de winter van 1996), maar er wordt aangenomen dat ze allemaal van Spitsbergen komen. Deze vogel bewijst echter dat ook Nearctische Witbuikrotganzen (en dan nog wel uit een gebied wat een flink eind ten westen van Groenland ligt) in Nederland terecht kunnen komen. Normaal overwinteren deze vogels deels in Amerika en deels in Ierland. Deze Witbuikrotgans is de enige vogel uit deze broedgebieden die in Nederland (en dus ook in Groningen) is gezien.

Wilde Eend *Anas platyrhynchos*

[ARNHEM 6.085.326] Geringd op 26 november 1996 als ♂ in de Eendenkooi op Schiermonnikoog (53°29'N/6°12'E) door Theun Talsma. Afgelezen in het Stadspark in de stad Groningen door Klaas van Dijk op 23 december 1996. Afstand 38 km.

Wilde Eend *Anas platyrhynchos*

[ARNHEM 6.085.329] Geringd op 26 november 1996 als ♀ in de Eendenkooi op Schiermonnikoog door Theun Talsma. Ook afgelezen in het Stadspark door Klaas van Dijk op 23 december 1996 en op 26 januari 1997.

Beide vogels zaten in een grote groep (tot soms wel 500) Wilde Eenden en Soepeenden die tijdens de vorstperiode bij een wak in Stadspark zaten. Vaak wordt gedacht dat dergelijke eenden 'tam' zijn. Beide terugmeldingen bewijzen dat er ook wel Wilde Eenden

van (ver) buiten de stad in zulke groepen zitten.

Kokmeeuw *Larus ridibundus*

[KAUNAS 106873] Geringd op 13 juni 1985 als nestjong bij Elektrenai, Traku, in Litouwen (54°46'N/24°38'E). Op 21 mei 1989 vond Klaas van Dijk deze vogel dood op het terrein van de vloeivelden van de CSM in Hoogkerk (afstand 1196 km). De vogel was volledig in zomerkleed en nog niet zo lang dood. In de onmiddellijke nabijheid van de vindplaats zit een broedkolonie Kokmeeuwen.

Kokmeeuw *Larus ridibundus*

[KAUNAS 355495] Geringd op 9 juni 1990 als nestjong bij Zatysiai, Jonavos, in Litouwen (55°00'N/24°06'E). In maart 1991 werd de ring in de stad Groningen (Talmahuis) afgelezen door Klaas van Dijk: ook weer op 29 december 1991 en in februari en maart 1992 (laatste datum 2 april 1992). Op 21 mei 1992 vond Ben Koks de vogel dood op de vloeivelden van de CSM in Hoogkerk (afstand 1161 km). De vogel was vers dood en volledig in zomerkleed.

Van beide vogels was de doodsoorzaak onbekend. Twee opmerkelijke vondsten midden in het broedseizoen in een broedkolonie. Van Kokmeeuwen uit het Oostzegebied wordt aangenomen dat ze ook in het Oostzegebied tot broeden komen. Omdat beide vogels dood waren, is niet met zekerheid te zeggen of ze ook daadwerkelijk op de vloeivelden hebben gebroed. Het kunnen namelijk evengoed 'zieke' achterblijvers zijn geweest die om wat voor reden dan ook niet naar hun echte broedgebieden zijn teruggekeerd. Van 2KJ Kokmeeuwen (die nog niet broeden) is wel bekend dat een deel de eerste zomer in de buurt van hun overwinteringsgebied blijft.

Kokmeeuw *Larus ridibundus*

[STOCKHOLM 6119132] Geringd op 10 juli 1990 als na 2KJ in het Pildammsparken in Malmö, Zweden (55°35'N/13°00'E). Al op 17 juli 1990 (7 dagen na de ringdatum) werd de ring bij de Ostadevijver in de stad Groningen afgelezen door Klaas van Dijk (afstand 493 km). Ook later in dit seizoen werd deze vogel nog gezien (oktober t/m februari), evenals in 1991 (vanaf 28 juli bij de Ostadevijver) en 1992 (vanaf 31 juli bij de Ostadevijver, ook in december t/m maart: laatste waarneming op 21 maart 1993).

Op 9 mei 1993 werd deze vogel door Klaas Koopman als broedvogel op het nest gevangen op de vloeivelden van de Suiker Unie bij Hoogkerk (enkele km ten westen van de stad Groningen). Nadat de ring op 7 november 1993 nogmaals in het Noorderplantsoen werd afgelezen, vond Klaas Koopman deze meeuw op 15 augustus 1994 dood op de vloeivelden van de Suiker Unie.

Een opmerkelijk stel terugmeldingen van één vogel. Het is allereerst een mooi voorbeeld van snelle wegtrek in de eerste helft van juli van Scandinavië naar Nederland. Vermoedelijk is dit niet ongewoon. Daarentegen is het gegeven dat deze vogel bij Hoogkerk broedde wel ongewoon, omdat wordt aangenomen dat Kokmeeuwen die in Scandinavië zijn geboren, niet in Nederland broeden. Ook dit derde geval bewijst echter niet dat Scandinavische Kokmeeuwen in Nederland gaan broeden. De geboorteplaats is namelijk niet bekend, omdat de vogel niet als nestjong werd geringd. Het is niet uitgesloten dat de vogel (na het broedseizoen) gewoon wat aan het zwerven was.

Kokmeeuw *Larus ridibundus*

[BRUXELLES R-29316] Geringd op 20 mei 1995 als nestjong in Helchteren (Belgisch Limburg, 51°03'N/5°22'E). De ring werd op 6 april 1997 in het Noorderplantsoen in de stad Groningen afgelezen door Klaas van Dijk (afstand 254 km). Kokmeeuwen met Belgische ringen worden vaker in Groningen gezien, maar dit is pas de tweede vogel die als nestjong in België was geringd. Alle andere vogels zijn buiten het broedseizoen gevangen.

Kokmeeuw *Larus ridibundus*

[LONDON EP 60204] Geringd op 8 juni 1988 als nestjong op Garnhams eiland, Hamford Water (Essex, Engeland, 51°54'N/1°13'E). De ring werd op 26 maart 1990 in de stad Groningen (Paddepoel, Orionlaan) door Klaas van Dijk afgelezen (afstand 389 km). Ook Engelse Kokmeeuwen worden wel vaker in Groningen gezien, maar dit was de eerste keer dat het een in Engeland geboren vogel was. Beide vogels illustreren dat ook broedvogels flinke zwerftochten kunnen maken. Of ze hier in de buurt ook tot broeden komen is onbekend: daarvoor zijn waarnemingen op het nest nodig.